

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci **žalobce R. Z.**, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení,** se sídlem v Praze 5, Křížová 25, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 10. 2002,

takto:

I. Žaloba **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen žalovaná) rozhodnutím ze dne 15. 10. 2002, zamítla žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945 (dále jen zákon č. 261/2001 Sb.), o kterou požádal jako sirotek po účastníku národního boje za osvobození. Svoje rozhodnutí odůvodnila

tím, že žalobci uvedený nárok nevznikl, protože žalobcův otec, z důvodu jehož účasti žalobce uplatnil nárok na poskytnutí jednorázové částky, v národním boji za osvobození nepadl, ale zemřel až po skončení účasti v národním boji za osvobození, a to dne 24. 5. 1947.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce u žalované včas opravný prostředek, v němž uvedl, že je toho názoru, že jako jediný syn má právo na poskytnutí jednorázové peněžní částky z titulu odbojové činnosti otce i z toho důvodu, že jeho matka za svého života této možnosti nevyužila.

Žalovaná ve svém vyjádření k opravnému prostředku uvedla, že zákon č. 261/2001 Sb. se vztahuje na děti, jejichž oba rodiče jako účastníci národního boje za osvobození padli nebo jeden z rodičů jako účastník národního boje za osvobození v národním boji za osvobození padl a druhý z rodičů v té době již nežil, pokud ke dni později zemřelého rodiče nedosáhly věku 18 let. Žalobce tedy není osobou oprávněnou ve smyslu § 1 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb., neboť jeho otec, kterému nebylo vystaveno osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb., přičemž předložené osvědčení ho nahradit nemůže, zemřel až v roce 1947, tedy po ukončení národního boje za osvobození; navíc žalobcova matka zemřela až v roce 1979.

Ze správního spisu, který soudu předložila žalovaná, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Žalobce podal dne 25. 9. 2002 u České správy sociálního zabezpečení žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. jako sirotek po otci, který byl účastníkem národního boje za osvobození. Součástí správního spisu je osvědčení o členství otce žalobce v podzemních vojskách lidové armády pro východní Moravu a Slezsko vydané vrchním velitelem podzemních vojsk lidové armády, úmrtní list otce žalobce, ze kterého je zřejmé, že F. Z. zemřel dne 24. 5. 1947, dále úmrtní list matky žalobce K. Z., která zemřela 11. 3. 1979, a žalobcův rodný list.

Protože daná věc nebyla skončena Vrchním soudem v Olomouci, u kterého bylo zahájeno řízení, do 1. 1. 2003, kdy nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.), věc byla předložena Nejvyššímu správnímu soudu s odkazem na ustanovení § 132, větu druhou, s. ř. s., podle kterého věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., tedy v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalované a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. se zákon vztahuje na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. c) až f), bodě 2 a odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, a bylo jim o tom vydáno podle § 8 citovaného zákona osvědčení nebo kteří mají doklad, který toto osvědčení nahrazuje (dále jen „účastník národního boje za osvobození“). Účastníkem národního boje za osvobození je i občan České republiky, který splňuje podmínky uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. a) citovaného zákona, pokud byl příslušníkem československého armádního sboru ve Svazu sovětských socialistických republik a konal tam službu sice kratší než tři

měsíce, avšak společně se službou příslušníka první československé armády na Slovensku jeho vojenská služba trvala alespoň tři měsíce.

Podle § 1 odst. 2 citovaného zákona se tento zákon vztahuje i na vdovy nebo vdovce po účastníku národního boje za osvobození, pokud jsou občany České republiky, jejichž manželství trvalo v době účasti manžela v národním boji za osvobození nebo bylo z důvodu nemožnosti uzavřít manželství uzavřeno nejpozději do 31. prosince 1945 a jejichž manžel buď padl nebo kdykoliv později zemřel; stejně tak se zákon vztahuje i na vdovy a vdovce, pokud jsou občany České republiky, kteří uzavřeli nové manželství, a na děti, jejichž oba rodiče jako účastníci národního boje za osvobození padli nebo jeden z rodičů jako účastník národního boje za osvobození v národním boji za osvobození padl a druhý z rodičů v té době již nežil, pokud ke dni úmrtí později zemřelého rodiče nedosáhli věku 18 let.

Jak vyplývá ze shora uvedených skutkových zjištění, ze kterých vycházela žalovaná v napadeném rozhodnutí, žalobce nesplnil podmínky pro vznik nároku na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., neboť neprokázal účast otce v národním boji za osvobození tak, jak to vyžaduje zákon č. 261/2001 Sb., tedy osvědčením vydaným podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, ve znění pozdějších předpisů. Provedenými důkazy bylo dále zcela nepochybně najisto postaveno, že žalobcův otec zemřel dne 24. 5. 1947, tedy až po ukončení národního boje za osvobození, a žalobcova matka dne 11. 3. 1979, to znamená, že žila v době trvání národního boje za osvobození. Zákon č. 261/2001 Sb. v ustanovení § 1 odst. 2 citovaném výše vyžaduje pro to, aby se osobou oprávněnou mohl stát i potomek účastníka národního boje za osvobození, smrt obou rodičů v národním boji za osvobození či smrt jednoho rodiče v tomto boji, ovšem za předpokladu, že druhý rodič v té době již nežil. Vzhledem k okolnosti, že žalobcův otec nepadl v národním boji za osvobození, ale zemřel v roce 1947, a žalobcova matka zemřela v roce 1979, zákon č. 261/2001 Sb. se na žalobce nevztahuje a žalobce tedy není osobou oprávněnou.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal žalobu jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. O věci přitom soud rozhodl bez jednání za podmínky souhlasu účastníků řízení (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovaná nárok na náhradu nákladů řízení nevznesla. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. 8. 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu